

Etusivu>Perhe- ja perintöoikeudelliset asiat>Laillinen ulkomaille muuttaminen lasten kanssa

Laillinen ulkomaille muuttaminen lasten kanssa

Tietoa siitä, miten lasten kanssa liikutaan yli rajojen laillisesti, jotta et tahtomattasi syyllisty lapsikaappaukseen.

Kokemus osoittaa, että lapsen luvaton poisvieminen tai palauttamatta jättäminen johtuu usein tiedon puutteesta. Niin kutsuttu lapsikaappaja ei tiedä, millaisissa tapauksissa toinen vanhempi voi laillisesti viedä lapsen pois maasta ilman toisen vanhemman suostumusta tai miten hänen olisi meneteltävä voidakseen matkustaa lastensa kanssa ulkomaille laillisesti.

Tietoa kunkin jäsenvaltion oikeusjärjestelmästä saa napsauttamalla kyseisen valtion lippua.

Päivitetty viimeksi: 18/01/2019

Tätä sivustoa ylläpitää Euroopan komissio. Sivuston tiedot eivät välttämättä edusta Euroopan komission virallista kantaa. Komissio ei ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. EU:n sivustoihin sovellettavat tekijänoikeussäännöt löytyvät oikeudellisesta huomautuksesta.

Komissio päivittää parhaillaan verkkosivujaan, joiden sisältöön Yhdistyneen kuningaskunnan ero EU:sta vaikuttaa. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Lapsen poisvieminen - Belgia

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Belgian lainsäädännön mukaan lapsen asuinpaikasta päättää lapsen huoltaja, joten myös asuinpaikan muuttamisesta voi(vat) päättää vain lapsen huoltaja(t). Periaatteessa vanhemmat ovat yhdessä lapsensa huoltajia riippumatta siitä, mikä on heidän asemansa tai asuvatko he yhdessä, ja heidän tehtävänsä on huolehtia lapsen edusta (siviiliprosessilain 373–374 §).

Jos vanhemmat ovat eronneet, on kuitenkin mahdollista pyytää tuomioistuimelta poikkeusta yhteishuoltajuutta koskevaan periaatteeseen. Jos tuomioistuin päättää myöntää huoltajuuden vain toiselle vanhemmalle, tämä voi käyttää yksin huoltajuuteen liittyviä oikeuksia eli esimerkiksi päättää lapsen asuinpaikasta. Hän voi esimerkiksi viedä lapsen toiseen jäsenvaltioon ilman toisen vanhemman suostumusta. Siinä tapauksessa toiselle vanhemmalle, joka ei ole lapsen huoltaja, voidaan myöntää tapaamisoikeus. Tuomioistuin voi kuitenkin määrätä, että yksinhuoltajan on saatava tiettyihin lasta koskeviin päätöksiin myös toisen vanhemman suostumus. Tällainen päätös voi koskea esimerkiksi lapsen asuinpaikan valintaa.

Lisäksi on huomattava, että jos on tehty lapsen suojelua koskeva päätös, joka edellyttää huoltajuuteen liittyvien oikeuksien mukauttamista, suojelupäätöstä sovelletaan ensisijaisesti. Tällaisissa tapauksissa on mahdollista, että kumpikaan vanhemmista ei saa lupaa viedä lasta toiseen jäsenvaltioon.

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Kun vanhemmat ovat yhdessä yhteisen lapsensa huoltajia, lapsen asuinpaikan muuttamiseen tarvitaan kummankin vanhemman suostumus.

Jos toinen vanhemmista toimii yksin lapsen huoltajana, mutta tiettyihin päätöksiin, kuten lapsen asuinpaikan valintaan, sovelletaan poikkeusta, tarvitaan myös toisen vanhemman suostumus. Vilpittömässä mielessä toimivien kolmansien osalta oletetaan kuitenkin, että vanhempien suostumus on saatu.

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Jos vanhemmat, jotka ovat yhdessä yhteisen lapsensa huoltajia, eivät pääse yhteisymmärrykseen lapsen asuinpaikasta, alueellisesti toimivaltainen tuomioistuin voi joko hyväksyä tai kieltää lapsen viemisen toiseen jäsenvaltioon.

Jos toinen yhteishuoltajana toimivista vanhemmista ei ole toisen vanhemman kanssa samaa mieltä lapsen viemisestä toiseen jäsenvaltioon, hän voi viedä kysymyksen tuomioistuimen ratkaistavaksi jo etukäteen. Eri mieltä oleva vanhempi voi myös jälkikäteen riitauttaa tuomioistuimessa toisen vanhemman tekemän päätöksen, josta hän ei ole samaa mieltä.

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Kun toinen vanhemmista toimii yksin lapsen huoltajana, vain hän voi viedä lapsen väliaikaisesti toiseen jäsenvaltioon lomalle.

Toinen vanhempi, joka ei ole lapsen huoltaja mutta jolle on myönnetty tapaamisoikeus, voi viedä lapsen ulkomaille vain jos lapsen huoltajana toimiva vanhempi tai toimivaltainen tuomioistuin on antanut siihen etukäteen luvan kirjallisesti.

Kun vanhemmat toimivat yhdessä lapsensa huoltajina eikä lapsen asumisesta ole tehty erillistä päätöstä, kumpikin vanhemmista voi matkustaa lapsen kanssa ulkomaille. Lapsen asuinpaikkaa ei kuitenkaan ole mahdollista muuttaa.

Jos lapsen asumisesta on tehty tuomioistuimen päätös, kumpikin vanhemmista voi matkustaa lapsen kanssa vain silloin kun tämä asuu hänen luonaan, paitsi jos tuomioistuin on sen nimenomaisesti kieltänyt.

Kahdessa viimeksi mainitussa tapauksessa lapsen kanssa matkustavan vanhemman on kuitenkin vaikeuksien välttämiseksi hyvä ottaa mukaansa myös toisen vanhemman allekirjoittama matkustuslupa.

Päivitetty viimeksi: 10/01/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Lapsen poisvieminen - Bulgaria

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Silloin kun vanhemmilla on yhteishuoltajuus, heidän on yhdessä tehtävä päätös lapsen viemisestä toiseen valtioon.

Jos vanhemmat eivät asu yhdessä, he voivat keskenään sopia lapsen asuinpaikasta, huollosta ja tapaamisoikeuksista sekä pyytää lapsen nykyisen asuinpaikan mukaan määräytyvää piirituomioistuinta (*rayonen sad*) vahvistamaan sopimuksen.

Jos vanhemmat eivät pääse sopimukseen, asian ratkaisee lapsen nykyisen asuinpaikan mukaan määräytyvä piirituomioistuin, joka tekee päätöksen lapsen asuinpaikasta, huollosta ja tapaamisoikeuksista.

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Riippumatta siitä, onko vanhemmilla yhteishuoltajuus, onko tuomioistuin vahvistanut vanhempien keskinäisen sopimuksen vai onko tuomioistuin antanut päätöksessään lapsen huoltajuuden vain toiselle vanhemmista ja määrännyt lapsen asumaan kyseisen vanhemman luona, lapsen viemiseen pois Bulgariasta tarvitaan myös sen vanhemman suostumus, joka ei ole lapsen huoltaja. Suostumus on annettava kirjallisesti, ja notaarin on vahvistettava vanhemman allekirjoitus (bulgarialaisista henkilöllisyysasiakirjoista annetun lain (*Zakon za bulgarskite lichni dokumenti*) 76 §:n 9 momentti).

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Jos vanhemmat eivät pääse yksimielisyyteen lapsen viemisestä toiseen valtioon, kiista ratkaistaan perhelain (*Semeen kodeks*) 127a §:n mukaisessa menettelyssä. Jos taas vanhemmat eivät pääse sopimukseen lapsen asuinpaikasta, sovelletaan perhelain 127 §:n 2 momenttia tai 59 §:ää.

Jos tuomioistuin antaa toisen vanhemman puolesta suostumuksen passin myöntämiseen lapselle tai lapsen matkustamiseen ulkomaille (matkan kestosta riippumatta), edellytyksenä on, että lapsen viemiseen ulkomaille on jokin erityinen, lapsen edun mukainen tarve. Lupa maasta poistumiseen myönnetään määrääjäksi, ja se koskee vain erikseen mainittua yhtä tai useampaa maata tietyllä määritellyllä alueella (esim. Euroopan unionin jäsenvaltiot) tai määrättämätöntä määrää matkoja tietyllä määritellyn ajanjakson aikana ja tiettyihin maihin.

Lainsäädännön tulkintaa koskevien sitovien ohjeiden mukaisesti tuomioistuin ei voi korvata toisen vanhemman suostumusta lopullisesti eikä antaa matkustuslupaa määrättämätöntä ajanjaksoa tai matkustusaluetta varten. Nämä ohjeet sisältyvät tulkintapäätökseen nro 1/2016, joka annettiin 3. heinäkuuta 2017 korkeimman kassaatio- ja tuomioistuimen (*Varhoven kasatsionen sad*) siviiliasioiden jaoston yleiskokouksen vuoden 2016 asialuettelossa olevassa tulkinta-asiassa nro 1.

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Bulgarialaisista henkilöllisyysasiakirjoista annetussa laissa ei eritellä lapsen ulkomaille viemiseen liittyviä olosuhteita. Vanhemmalta, joka ei matkusta lapsen mukana, vaaditaan aina kirjallinen, notaarin vahvistama suostumus.

Kyseessä voi olla lyhytaikainen oleskelu, jonka jälkeen lapsi palaa Bulgariaan eikä hänen asuinpaikkansa vaihdu toiseen valtioon. Jos lapsi matkustaa ulkomaille luokkaretkellä, lomaviikkoa, perhevierailua, opiskelua, kulttuuri- tai urheilutapahtumaa, kilpailua, lääketieteellistä hoitoa tai muuta vastaavaa tarkoitusta varten eivät vanhemmat pääse asiasta yksimielisyyteen, tuomioistuin arvioi pyynnön perustelut. Jos ei ole esitetty näyttöä siitä, että matkustaminen aiheuttaisi lapselle konkreettisen ja todellisen riskin, tuomioistuin vahvistaa luvan edellytykset. Jos lapsi on tarkoitus viedä tilapäisesti toiseen valtioon, on epätodennäköistä, että lapsen matkustusoikeus olisi ristiriidassa vanhemman tapaamisoikeuden kanssa. Jos tällainen ristiriita syntyy, mutta ulkomaille matkustaminen on lapsen edun mukaista, vanhemman oletetaan hyväksyvän tällaisen tapaamisoikeuksien väliaikaisen rajoittamisen.

Lapsen maasta viemisen tarkoituksena voi myös olla lapsen asuinpaikan vaihtaminen toiseen valtioon. Tarkastellessaan lapsen ulkomaille viemiseen ja tarvittavien henkilöllisyysasiakirjojen myöntämiseen liittyviä kysymyksiä tuomioistuin ei saisi matkustuslupaa antaessaan sallia lapsen pysyvän asuinpaikan vaihtamista, ellei matkustuslupaa koskevaan hakemukseen ole erikseen liitetty pyyntöä lapsen asuinpaikan vaihtamisesta. Asuinpaikan vahvistamisessa on otettava huomioon lapsen etu eli ennen kaikkea lapsen tarve integroitua pysyvästi perheeseen ja sosiaaliseen ympäristöön.

Päivitetty viimeksi: 22/07/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Lapsen poisvieminen - Tšekki

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Jos vanhemmalla ei ole toisen vanhemman suostumusta lapsen viemiseen maasta, hän tarvitsee tuomioistuimen suostumuksen.

Jos vanhemmat eivät vanhempainvastuun puitteissa pääse sopuun asiasta, joka on lapsen kannalta tärkeä erityisesti hänen etujensa vuoksi, tuomioistuin päättää asiasta jommankumman vanhemman hakemuksesta (siviililain 89/2012 877 §) Tärkeäksi asiaksi katsotaan myös lapsen vieminen toiseen maahan.

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Jos kyse on lapsen pitkäaikaisesta viemisestä ulkomaille (ei siis esimerkiksi vain loman ajaksi), tarvitaan aina toisen vanhemman suostumus, jos häneltä ei ole poistettu vanhempainvastuuta eikä sitä ole rajoitettu. Vanhemman suostumus tarvitaan myös tapauksissa, joissa tuomioistuin on jo tehnyt ratkaisun vanhempainvastuusta (huoltajuudesta) tai joissa huoltajuuspäätöstä ei ole tehty. Tällöin ei tehdä eroa sen mukaan, ovatko vanhemmat avioliitossa vai eivät.

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Jos toinen vanhemmista ei anna suostumustaan lapsen poisviemiseen, sen sijasta tarvitaan tuomioistuimen päätös (siviililain 89/2012 877 §)

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Ei. Väliaikaista poisviemistä esimerkiksi loman viettämisestä toisen vanhemman kanssa ei yleensä katsota siviililain 89/2012 877 §:ssä tarkoitetuksi tärkeäksi asiaksi.

Päivitetty viimeksi: 17/09/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Lapsen poisvieminen - Saksa

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Lapsen pysyvä asuinpaikka määräytyy lapsen huoltajuutta koskevien säännösten nojalla (siviililain, *Bürgerliches Gesetzbuch*, 1631 §:n 1 momentti). Se on lapsen omaisuuden hoidon ohella osa vanhempainvastuuta siviililain 1626 §:n 1 momentin nojalla.

Toisin kuin esimerkiksi eurooppalaiseen naapurimaahan suuntautuva lyhyt lomamatka, pysyvä asuinpaikka on siviililain 1687 §:n 1 momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettu perustavanlaatuinen kysymys. Siihen vaaditaan vanhempien keskinäinen yhteisymmärrys, jos vanhemmilla on yhteishuoltajuus. Tämän vuoksi toinen vanhemmista voi muuttaa lapsen kanssa ulkomaille ilman toisen vanhemman suostumusta ainoastaan silloin, kun kyseiselle vanhemmalle on myönnetty yksinhuoltajuus tai vähintäänkin yksinoikeus päättää lapsen asuinpaikasta.

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Toisen vanhemman suostumus lapsen muuttamiseen ulkomaille tarvitaan silloin, kun vanhemmat käyttävät vanhemmuuteen perustuvia oikeuksia (oikeutta päättää lapsen asuinpaikasta) yhdessä (katso myös vastaus kysymykseen 1).

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Lapsen vieminen toiseen valtioon on laillista silloin, kun sillä vanhemmista, joka aikoo muuttaa lapsen kanssa, on yksinhuoltajuus tai vähintäänkin yksinoikeus päättää lapsen asuinpaikasta.

Jos näin ei ole, ja vanhemmat ovat erimielisiä asiasta, perheoikeus (*Familiengericht*) voi toisen vanhemman hakemuksesta siirtää siviililain 1628 §:n nojalla päätösoikeuden muutosta toiselle vanhemmalle. Perheoikeuden on tehtävä päätös, joka vastaa parhaiten lapsen etua, kun otetaan huomioon käytännön olosuhteet ja mahdollisuudet sekä asianosaisten oikeudet (siviililain 1697a §).

Lisäksi toisesta vanhemmasta erillään asuva vanhempi voi pyytää perheoikeutta myöntämään siviililain 1671 §:n 1 momentin nojalla koko vanhempainvastuun tai tiettyä kysymystä – esimerkiksi oikeutta määrätä lapsen asuinpaikasta – koskevan vanhempainvastuun pelkästään itselleen. Kyseinen pyyntö on hyväksyttävä, jos toinen vanhemmista antaa suostumuksensa, paitsi jos lapsi on vähintään 14-vuotias ja vastustaa pyyntöä. Se on hyväksyttävä myös, jos on odotettavissa, että lapsen etu otetaan parhaiten huomioon purkamalla yhteishuoltajuus (osittain) ja uskomalla lapsen huolto (osittain) pyynnön esittäville vanhemmille. Jos perheoikeus hyväksyy pyynnön, kyseinen vanhempi voi päättää vapaasti lapsen asuinpaikan.

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Jos toisella vanhemmista on yksinhuoltajuus, hän voi vapaasti viedä lapsen ulkomaille myös lyhyeksi ajaksi. Mutta jos vanhemmilla on yhteishuoltajuus, heidän on periaatteessa sovittava tästä yhdessä (siviililain 1627 §). Jos vanhemmilla on yhteishuoltajuus, mutta he asuvat erillään, heidän on sovittava asiasta yhdessä, jos suunnitellun matkan kohdalla ei ole kyse tavanomaiseen arkielämään liittyvästä asiasta vaan perustavanlaatuisesta ratkaisusta (siviililain 1687 §:n 1 momentin ensimmäinen virke). Sillä vanhemmista, jonka luona lapsi yleensä asuu, on oikeus päättää yksin tavanomaiseen arkielämään liittyvistä asioista (siviililain 1687 §:n 1 momentin toinen virke). Siviililain 1687 §:n 1 momentin neljännen virkkeen mukaan toinen vanhempi voi päättää yksin ainoastaan jokapäiväiseen lapsesta huolehtimiseen liittyvistä asioista. Laissa ei määritellä, mitkä seikat katsotaan perustavanlaatuisiksi ratkaisuisiksi ja mitkä tavanomaisen arkielämän asioiksi tai jokapäiväiseen lapsesta huolehtimiseen liittyviksi asioiksi, vaan tämä kysymys on ratkaistava aina tapauskohtaisesti. Periaatteessa lain mukaan sekä vanhempi, jonka kanssa lapsi yleensä asuu, että vanhempi, jolla on tapaamisoikeus, voivat päättää yksin lyhyistä lomamatkoista ulkomaille, paitsi jos kyseessä on matka syrjäisille seuduille tai alueille, joilla on poliittisia levottomuuksia. Vanhemman, jolla on tapaamisoikeus, on kuitenkin joka tapauksessa ilmoitettava matkan kohde etukäteen päähuoltajana toimivalle vanhemmalle. Päähuoltajana toimiva vanhempi voi päättää yksin rutiiniluonteisesta lääketieteellisestä hoidosta. Jos lapsi kuitenkin on määrää siirtää toiseen maahan lääketieteellistä hoitoa varten, kyseessä ei tavallisesti ole enää rutiiniluonteinen hoito.

Vanhemmalla, jolle ei ole myönnetty huoltajuutta, ei ole oikeutta päättää lapsen asuinpaikasta. Tapaamisten aikana hänellä on siviililain 1687a §:n mukaan samat valtuudet kuin sellaisella lasta huoltavalla vanhemmalla, jonka luona lapsi ei yleensä oleskele (siviililain 1687 §:n 1 momentin neljäs virke).

Päivitetty viimeksi: 20/07/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Lapsen poisvieminen - Viro

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Vanhemmilla on yleensä yhteishuoltajuus. Toisin sanoen vanhemmat huolehtivat lapsista yhdessä, yksimielisesti ja lasten hyvinvointia silmällä pitäen.

Keskeisenä periaatteena on, että vanhemmat ovat huoltajina tasa-arvoiset eli heillä on lastensa suhteen samat oikeudet ja velvollisuudet. Huoltajuuteen kuuluu oikeus määrätä lapsen oleskelupaikasta ja näin ollen myös lapsen ulkomaille lähdöstä ja siellä olemisesta.

Jos vanhemmilla on yhteishuoltajuus, kummallakin on yhtäläinen oikeus määrätä, viedäänkö lapsi toiseen valtioon vai ei. Sen vuoksi lasta ei yleensä saa viedä ulkomaille ilman toisen vanhemman suostumusta.

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Jos vanhemmilla on yhteishuoltajuus, toisen vanhemman suostumus tarvitaan periaatteessa aina.

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Jos vanhemmilla on yhteishuoltajuus, mutta he eivät pääse sopimukseen lapsen kannalta tärkeästä asiasta, esimerkiksi tarpeesta viedä lapsi toiseen valtioon, tuomioistuin voi antaa päätösoikeuden jommalle kummalle vanhemmalle.

Jos lapsen toiseen valtioon vieminen on tarpeellista, mutta toinen vanhempi ei anna suostumustaan, toinen vanhempi voi pyytää tuomioistuimelta, että hän saisi yksittäisessä tapauksessa yksin päättää lapsen viemisestä toiseen valtioon. Tuomioistuin voi tällaisessa yksittäisessä tapauksessa määrätä päätösoikeuden saaneelle vanhemmalle lisävelvollisuuksia.

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Jos vanhemmilla on yhteishuoltajuus, sovelletaan samoja sääntöjä riippumatta siitä, kuinka pitkäksi aikaa tai mistä syystä lapsen oleskelupaikasta määrätään. Jos yhteishuoltajuutta ei lopeteta eikä tuomioistuin anna pelkästään toiselle vanhemmalle oikeutta päättää lapsen oleskelupaikasta, kummallakin vanhemmalla on edelleen yhtäläinen oikeus määrätä lapsen väliaikaisesta ja pysyvästä poisviemisestä.

Päivitetty viimeksi: 16/04/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Lapsen poisvieminen - Irlanti

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Jos vain toinen vanhempi on lapsen huoltaja, hän voi viedä lapsen toiseen valtioon laillisesti ilman toisen vanhemman suostumusta, ellei tuomioistuin ole sitä erikseen kieltänyt.

Vanhempi voi viedä lapsen toiseen valtioon laillisesti ilman toisen vanhemman suostumusta myös siinä tapauksessa, että tuomioistuimelta ei ole haettu huoltajuutta, huolto-oikeutta tai tapaamisoikeutta ennen kuin lapsi viedään sen oikeudenkäyttöalueen ulkopuolelle.

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Toisen vanhemman suostumus on välttämätön, jos hän on lapsen huoltaja

ja/tai

jos lapsen vieminen toiseen valtioon vaikuttaa huolto- ja/tai tapaamisoikeuteen

ja/tai

jos tuomioistuimien erikseen todennut, että lapsen viemiseksi toiseen valtioon tarvitaan toisen vanhemman tai jonkun muun nimetyn henkilön suostumus.

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Tuomioistuimelle voi tehdä hakemuksen lapsen viemiseksi toiseen valtioon.

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Sovelletaan.

Päivitetty viimeksi: 10/09/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Lapsen poisvieminen - Kreikka

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Jos vain toinen vanhempi on lapsen huoltaja, tämä voi viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta luonnollisestikin sillä edellytyksellä, ettei loukata lapsen oikeutta tavata toista vanhempaansa.

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Silloin kun vanhemmilla on lapsen yhteishuoltajuus.

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Jos lapsen vieminen toiseen valtioon on välttämätöntä, mutta toinen vanhempi ei anna siihen suostumustaan, pyydetään tuomioistuinta tutkimaan tilanne lapsen edun kannalta ja päättämään, voidaananko tämä viedä toiseen valtioon.

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Edellä esitettyjä vanhemman suostumusta koskevia sääntöjä sovelletaan yhtä lailla lapsen väliaikaiseen poisviemiseen loman ajaksi kuin lapsen viemiseksi pysyvästi toiseen valtioon.

Päivitetty viimeksi: 06/07/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Tämän sivun alkukielistä versiota [es](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Lapsen poisvieminen - Espanja

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Jos vanhempainvastuu on vain toisella vanhemmalla, hän voi viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta. Vanhempainvastuulla tarkoitetaan kaikkia vanhempien velvollisuuksia ja oikeuksia suhteessa vajaanlapsiin. Jos esimerkiksi vanhempien välit ovat rikkoutuneet, nämä velvollisuudet ja oikeudet ovat täysin riippumattomat huoltajuudesta ja tapaamisoikeudesta.

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Toisen vanhemman suostumus tarvitaan silloin kun vanhempainvastuu on yhteinen, riippumatta siitä, kummalla vanhemmista on tapaamisoikeus ja kumpi on huoltaja.

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Jos toisen vanhemman suostumus on välttämätön, mutta hän kieltäytyy antamasta sitä, lapsen viemiseen toiseen valtioon on saatava tuomioistuimen lupa.

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Väliaikaista poisviemistä koskevat eri säännöt. Päätöksen poisviemisestä, kun kyseessä on tavanomainen terveydenhoito tai loma tai muu vastaava tilanne, tekee se vanhempi, jonka luona lapsi on sillä hetkellä, riippumatta siitä, onko hän lapsen huoltaja vai tapaava vanhempi. Tällöin on kuitenkin noudatettava lapsen asumisaikataulua. Vanhempainvastuun haltijoiden hyväksyntä tarvitaan ainoastaan tärkeimpiä lasten elämää koskevia päätöksiä varten. Tällainen on esimerkiksi pysyvää muuttoa koskeva päätös.

Päivitetty viimeksi: 04/04/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Lapsen poisvieminen - Ranska

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Jos vanhemmat ovat yhdessä lapsensa huoltajia, kumpikin voi matkustaa lapsen kanssa ilman toisen vanhemman nimenomaista suostumusta, poikkeustilanteita lukuun ottamatta. Jos toinen vanhemmista kuitenkin nimenomaisesti kieltää matkustamisen eivätkä vanhemmat pääse asiasta sovintoon, riita voidaan viedä perheoikeuden tuomarin (*juge aux affaires familiales*) ratkaistavaksi.

Jos vanhemmat ovat yhdessä lapsensa huoltajia, toinen vanhempi ei voi yksin päättää muuttavansa lapsen kanssa toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta. Jos toinen vanhemmista on lapsen yksinhuoltaja, toisen vanhemman oletettua tai nimenomaista suostumusta ei tarvita, olipa kyseessä lomamatka tai muutto ulkomaille. Sille vanhemmalle, joka ei ole lapsen huoltaja, on kuitenkin ilmoitettava kaikista lapsen elämään liittyvistä merkittävistä asioista (siviililain 373-2-1 §).

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Lomamatkat:

Jos vanhemmat ovat yhdessä lapsensa huoltajia ja toinen heistä vastustaa sitä, että toinen veisi lapsen ulkomaille, hän voi pyytää prefektuuria vahvistamaan vastustuksensa määräyksellä (*opposition à sortie de territoire*), joka on voimassa 15 päivää, ja/tai hakea perheoikeuden tuomarilta maastapoistumiskiellon (*interdiction de sortie de territoire*), jossa kielletään lapsen vieminen pois maasta ilman kummankin vanhemman suostumusta (siviililain 373-2-6 §). Kielto on voimassa, kunnes lapsi tulee täysi-ikäiseksi tai asiassa annetaan uusi päätös. Kielto viedä lapsi pois maasta ilman kummankin vanhemman lupaa estää lapsen maasta poistumisen. Vanhemmat voivat kuitenkin antaa lapselle erillisen luvan tiettyyn matkaan joko yksin tai jommankumman vanhemman kanssa tekemällä asiaa koskevan ilmoituksen rikospoliisille (*police judiciaire*). Ilmoitus on tehtävä periaatteessa viimeistään viisi päivää ennen matkaa. Jos toinen vanhemmista kieltäytyy antamasta matkustuslupaa, toinen vanhempi voi pyytää tuomioistuinta kumoamaan maastapoistumiskiellon tai antamaan erillisen luvan tiettyä matkaa varten.

Asuinpaikan muuttaminen:

Vaikka lapsen maasta poistumista ei olisi estetty edellä kuvatulla tavalla, hänen viemiseensä ulkomaille tarvitaan kummankin vanhemman lupa siinä tapauksessa, että tarkoituksena on lapsen asuinpaikan muuttaminen, paitsi jos lapsen kanssa muuttava vanhempi on yksinhuoltaja. Vain yksinhuoltaja voi muuttaa lapsen kanssa ulkomaille ilman toisen vanhemman suostumusta, mutta toiselle vanhemmalle on aina kerrottava tällaisesta merkittävästä muutoksesta lapsen elämässä.

Jos vanhempi on vienyt lapsen ulkomaille ilman toisen vanhemman suostumusta, tämä toinen vanhempi voi vaatia lapsen palauttamista luvattoman poisviemisen perusteella kansainvälisestä lapsikaappauksesta 25. lokakuuta 1980 tehdyn Haagin yleissopimuksen nojalla. Menettely lapsen palauttamiseksi on pantava vireille siinä valtiossa, johon lapsi on viety, tarvittaessa yleissopimuksen nojalla nimettyjen keskusviranomaisien avustuksella.

On huomattava, että matkan luonteesta riippumatta lapsen kanssa matkustavan vanhemman ei tarvitse esittää toisen vanhemman nimenomaista suostumusta, vaan suhteessa kolmansiin se voidaan olettaa myönnetyn. Tämä ei kuitenkaan päde niihin erityistapauksiin, joissa on annettu maasta poistumisen estävä määräys tai kielto.

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Jos toinen vanhemmista ei anna lupaa matkaan, matkaa suunnitteleva vanhempi voi pyytää tuomioistuimelta luvan viedä lapsi pois maasta. Sama pätee siinä tapauksessa, että on annettu kielto viedä lapsi pois maasta ilman kummankin vanhemman suostumusta.

Myös siinä tapauksessa, että matkan tarkoituksena on tosiasiallisesti lapsen asuinpaikan muuttaminen, lapsen kanssa muuttamista suunnittelevan vanhemman on vietävä asia lapsen asuinpaikan perheoikeuden tuomarin ratkaistavaksi ennen muuttoa, jos toinen lapsen huoltajana toimiva vanhempi vastustaa muuttoa.

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Kuten edellä todetaan, on erotettava toisistaan väliaikainen ja pysyvä poisvieminen. Ks. vastaukset edellisiin kohtiin.

Päivitetty viimeksi: 24/07/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhailaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Lapsen poisvieminen - Kroatia

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Tapauksissa, joissa vanhempi voi viedä lapsen laillisesti toiseen maahan ilman toisen vanhemman suostumusta, on eroja sen mukaan, onko kyseessä

- vanhempi, joka asuu lapsen kanssa, vai
  - vanhempi, joka ei asu lapsen kanssa mutta jolla on henkilökohtainen suhde lapseen.
- a) Vanhempi, joka avioeron jälkeen asuu lapsen kanssa, voi lapsen päivittäisen huoltajuuden puitteissa viedä lapsen laillisesti toiseen maahan (esim. päiväretkelle) edellyttäen, että teko ei vaaranna vuonna 2015 annetun perhelain (*Obiteljski zakon*, Kroatian virallisen lehden (*Narodne novine*) nro 103/15) 95 ja 119 §:ssä säädettyä toisen vanhemman oikeutta henkilökohtaiseen suhteeseen lapsen kanssa. Kummallakin vanhemmalla on nimittäin oikeus tehdä tahollaan lasta koskevia arkisia päätöksiä silloin, kun lapsi on hänen huostassaan, riippumatta siitä, onko vanhemmilla yhteishuoltajuus vai toisella vanhemmalla yksinhuoltajuus (perhelain 110 §). Jos vanhemmilla on avioeron jälkeen yhteishuoltajuus (perhelain 104 §), heidän on tehtävä lasta koskevat tärkeät päätökset yhteisymmärryksessä (perhelain 108 §). Koska lyhytkestoisessa matkassa toiseen maahan (esim. päiväretki) ei ole kyse lapsen vakituisen tai tilapäisen asuinpaikan muuttamisesta eikä sillä näin ollen ollen kajota niihin lapselle kuuluviin olennaisiin yksilön oikeuksiin, jotka on lueteltu tyhjentävästi perhelain 100 §:ssä, asiassa on sovellettava perhelain 99 §:n 2 momenttia. Sama koskee tilannetta, jossa avioeron jälkeen lapsen kanssa asuvalla vanhemmalla on "osittainen yksinhuoltajuus" (perhelain 105 §). Jos taas lapsen kanssa avioeron jälkeen asuvalla vanhemmalla on tuomioistuimen päätöksen nojalla "täysi yksinhuoltajuus", hän ei tarvitse toisen vanhemman suostumusta lapsen viemiselle lyhyeksi aikaa toiseen maahan (perhelain 105 §:n 5 momentti).
- b) Vanhempi, joka ei avioeron jälkeen asu lapsen kanssa mutta jolla on lapseen henkilökohtainen suhde, voi viedä lapsen laillisesti toiseen maahan edellyttäen, että oleskelu ulkomaille on lyhytkestoista (esim. päiväretki), että se tapahtuu sen ajan puitteissa, jona vanhempi saa käyttää oikeuttaan suoraan henkilökohtaiseen suhteeseen lapsen kanssa (perhelain 121 §), ja että kyseistä oikeutta ei ole evätty tai rajoitettu tuomioistuimen päätöksellä (perhelain 123–126 §). Kummallakin vanhemmalla on nimittäin oikeus tehdä tahollaan lasta koskevia arkisia päätöksiä silloin, kun lapsi on hänen huostassaan, riippumatta siitä, onko vanhemmilla yhteishuoltajuus vai onko toisella vanhemmalla yksinhuoltajuus (perhelain 110 §). Jos vanhemmilla on avioeron jälkeen yhteishuoltajuus (perhelain 104 §), heidän on tehtävä lasta koskevat tärkeät päätökset yhteisymmärryksessä (perhelain 108 §). Koska lyhytkestoisessa matkassa toiseen maahan (esim. päiväretki) sen ajan puitteissa, jona vanhempi saa käyttää oikeuttaan suoraan henkilökohtaiseen suhteeseen lapsen kanssa, ei ole kyse lapsen vakituisen tai tilapäisen asuinpaikan muuttamisesta eikä sillä näin ollen kajota niihin lapselle kuuluviin olennaisiin yksilön oikeuksiin, jotka on lueteltu tyhjentävästi perhelain 100 §:ssä, asiassa on sovellettava perhelain 99 §:n 2 momenttia. Sama koskee tilannetta, jossa avioeron

jälkeen lapsen kanssa asuvalla vanhemmalla on osittainen yksinhuoltajuus (perhelain 105 §), koska vanhemmalla, jolla on suora henkilökohtainen suhde lapseen, on vapaus ja oikeus edustaa lasta päivittäisissä asioissa silloin, kun lapsi on hänen huostassaan (perhelain 110 ja 112 § yhdessä sen 105 §:n 1 momentin kanssa).

Tällaisissa tapauksissa on syytä korostaa perhelain 111 §:n merkitystä. Sen mukaan vanhemmilla on velvollisuus vaihtaa lasta koskevia tietoja riippumatta siitä, onko heillä yhteishuoltajuus vai toisella yksinhuoltajuus. Niihin kuuluu myös tieto lapsen mahdollisesta viemisestä toiseen maahan.

Tiedonvaihtovelvollisuuden lisäksi kansallisen rajan ylitys edellyttää, että myös lapsella on tarvittavat matkustusasiakirjat.

Jos vanhempi epäilee, että toinen vanhempi aikoo käyttää väärin oikeutta viedä lapsi lyhyeksi ajaksi toiseen maahan, hän voi pyytää tuomioistuinta määräämään hakemusasiamenettelyssä jonkin perhelain 418 §:ssä säädettyistä toimista, joilla varmistetaan lapsen ja toisen vanhemman välistä henkilökohtaista suhdetta koskevan päätöksen täytäntöönpano, tai jonkin perhelain 419 §:ssä säädettyistä toimista, joilla varmistetaan lapsen turvallinen paluu.

Parhaassa tapauksessa vanhemmat ratkaisevat yhdessä tämänkaltaiset kysymykset ja sisällyttävät ne yhteishuoltajussopimukseen (perhelain 106 §:n 3 momentti).

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Lapsen viemiselle (pysyvästi) toiseen maahan tarvitaan molempien vanhempien suostumus, koska tällöin on kyse lapsen vakituisen tai tilapäisen asuinpaikan muuttamisesta. Vanhemman, joka vie lapsen toiseen maahan tarkoituksenaan muuttaa lapsen vakituinen tai tilapäinen asuinpaikka, on saatava toisen vanhemman kirjallinen suostumus riippumatta siitä, onko vanhemmilla yhteishuoltajuus vai toisella vanhemmalla osittainen yksinhuoltajuus (perhelain 100 ja 108 §). Jos vanhemmalla on täysi yksinhuoltajuus, on kuitenkin mahdollista, ettei toisen vanhemman suostumusta vaadita lapsen viemiselle toiseen maahan tämän vakituisen tai tilapäisen asuinpaikan muuttamiseksi (perhelain 105 §:n 5 momentti).

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Jos toinen vanhempi ei anna kirjallista suostumusta lapsen viemiselle toiseen maahan tämän vakituisen tai tilapäisen asuinpaikan muuttamiseksi, tuomioistuin päättää hakemusasiamenettelyssä, kumman vanhemman näkökanta edustaa parhaiten lapsen etua (perhelain 100 §:n 5 momentti ja 478 §:n 1 momentti). Ennen hakemusasiamenettelyn vireillepanoa on osallistuttava pakolliseen, tuomioistuimen ulkopuoliseen perheasiain neuvontaan, jonka aikana sosiaalihuollon asiantuntijat auttavat vanhempia ja lasta pääsemään sovintoon (perhelain 481 §: perheasiain pakollinen neuvonta 100 §:n 5 momentissa tarkoitettu hakemusasiamenettelyn ennakoedellytyksenä). Jos vanhemmat eivät pääse asiasta yhteisymmärryksen pakollisessa perheasiain neuvonnassa, tuomioistuin ratkaisee asian hakemusasiamenettelyssä seuraavat seikat huomioon ottaen: lapsen ikä ja mielipide, lapsen oikeus henkilökohtaiseen suhteeseen toisen vanhemman kanssa, vanhempien halukkuus ja valmius tehdä yhteistyötä huoltajuuksissa, vanhempien henkilökohtainen tilanne, toisen vanhemman vakituisen tai tilapäisen asuinpaikan ja lapsen uuden asuinpaikan välinen välimatka, liikenneyhteydet kyseisten paikkojen välillä sekä vanhempien oikeus vapaaseen liikkuvuuteen (perhelain 484 §).

On kuitenkin huomattava, että jos vanhemmalla on täysi yksinhuoltajuus, hän ei tarvitse toisen vanhemman suostumusta lapsen viemiselle toiseen maahan tämän vakituisen tai tilapäisen asuinpaikan muuttamiseksi; toisen vanhemman vastustuksella ei ole tällöin oikeudellista vaikutusta (perhelain 105 §:n 5 momentti).

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Kuten vastauksissa kysymyksiin 1–3 todetaan, vanhempien oikeuksiin ja velvollisuuksiin suhtaudutaan perhelaissa eri tavalla riippuen siitä, onko kyseessä lapsen lyhytkestoinen vieminen toiseen maahan (esim. päiväretki, joka ei kyseenalaista toisen vanhemman oikeuksia) vai pysyvä vieminen tämän vakituisen tai tilapäisen asuinpaikan muuttamiseksi.

Päivitetty viimeksi: 20/11/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Lapsen poisvieminen - Italia

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Vanhempi voi laillisesti viedä alaikäisen lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta tai tämän vastustaessa, jos hänellä on yksinomainen vanhempainvastuu tai asiaa koskeva oikeusviranomaisen lupa.

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon, kun molemmilla vanhemmilla on vanhempainvastuu ja molemmat ovat lapsen huoltajia.

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Jos toinen vanhempi ei anna suostumusta tai vastustaa alaikäisen lapsen viemistä toiseen valtioon, toisen vanhemman on pyydettävä asiassa toimivaltaisen oikeusviranomaisen lupa. Tämä oikeusviranomaisen voi olla holhousasioita käsittelevä tuomioistuin alaikäisen lapsen asuinpaikassa tai tuomioistuin, jossa vanhempainvastuuta koskeva oikeudenkäynti on meneillään.

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Alaikäisen lapsen väliaikaisen ulkomaille viemisen syy on tarpeen tarkistaa. Jos kyseessä on lyhyt loma, kyseessä voidaan katsoa olevan tavanomainen asia, josta päättämiseen ei tarvita molempien vanhempien suostumusta.

Jos väliaikaisen poisviemisen syy on merkittävämpi, esimerkiksi sairauden hoito, tarvitaan lupa molemmilta vanhemmilta, joilla on vanhempainvastuu. Jos asiasta on erimielisyyttä, päätöksen tekee tuomioistuin.

Päivitetty viimeksi: 17/07/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Lapsen poisvieminen - Kypros

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Jos vanhempi on lapsen ainoa huoltaja, tämä voi viedä lapsen laillisesti toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta.

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Silloin kun vanhemmilla on alaikäisen yhteishuoltajuus, toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon. Lapsen vieminen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta on rikos rikoslain 154 luvun perusteella.

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Lapsen voi viedä toiseen valtioon ilman toisen huoltajan suostumusta perhetuomioistuimen päätöksellä.

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Silloin kun väliaikaisesta tai pysyvästä poisviemisestä ei päästä yksimielisyyteen, tuomioistuin ratkaisee asian. Silloin kun asiasta vallitsee yksimielisyys, käytettävissä ei ole erityistä lomaketta suostumuksen antamiseen.

Päivitetty viimeksi: 17/07/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Lapsen poisvieminen - Latvia

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Jos lapsen asuinpaikaksi on tuomioistuimen päätöksellä vahvistettu toinen valtio, lapsen vanhempi voi viedä lapsen asumaan pysyvästi kyseisessä valtiossa ilman toisen vanhemman suostumusta.

Vanhempi voi laillisesti viedä lapsen asumaan pysyvästi toisessa valtiossa ilman toisen vanhemman suostumusta myös, jos hänet on vahvistettu lapsen yksinhuoltajaksi vanhempien yhteisellä sopimuksella tai tuomioistuimen päätöksellä.

Vanhempi voi laillisesti viedä lapsen asumaan pysyvästi toisessa valtiossa ilman toisen vanhemman suostumusta, jos jälkimmäisen oikeus lapsen huoltoon on keskeytetty perheoikeuden (*bāriņtiesa*) väliaikaisella määräyksellä tai peruutettu tuomioistuimen päätöksellä.

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Vanhempi, jonka oikeutta lapsen huoltoon ei ole keskeytetty tai peruutettu, voi laillisesti viedä lapsen asumaan toisessa valtiossa toisen vanhemman suostumuksella, jos vanhemmat ovat yhteishuoltajia tai jos jälkimmäinen on lapsen yksinhuoltaja.

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Jos toinen vanhempi ei anna suostumusta lapsen pois viemiseen, vanhempi, joka haluaa viedä lapsen asumaan pysyvästi toisessa valtiossa, voi hakea tuomioistuimelta määräystä, jonka mukaan lapsen pysyvä asuinpaikka on tuossa valtiossa.

Jos toinen vanhempi ei anna suostumusta lapsen pois viemiseen, vanhempi, joka haluaa viedä lapsen asumaan pysyvästi toisessa valtiossa, voi hakea tuomioistuimelta päätöstä, jolla hänet vahvistetaan lapsen yksinhuoltajaksi.

Jos toinen vanhempi ei anna suostumusta lapsen pois viemiseen, vanhempi, joka haluaa viedä lapsen asumaan pysyvästi toisessa valtiossa, voi hakea (objektiivisten syiden perusteella) toisen vanhemman huolto-oikeuden keskeyttämistä perheoikeuden väliaikaisella määräyksellä tai tämän huolto-oikeuden peruuttamista tuomioistuimen päätöksellä.

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Pysyvän poisviemisen osalta ks. vastaukset edellisiin kysymyksiin.

Väliaikaiseen poisviemiseen ei tarvita toisen vanhemman suostumusta.

Päivitetty viimeksi: 08/05/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Lapsen poisvieminen - Liettua

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Lapsen voi viedä toiseen valtioon ilman toisen vanhemman lupaa lyhyeksi aikaa (esim. lomalle). Sen sijaan lapsen asuinvaltion muuttaminen edellyttää joko toisen vanhemman suostumusta tai tuomioistuimen päätöstä, jolla kyseinen valtio vahvistetaan lapsen asuinpaikaksi.

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Jos vanhemmat ovat avioliitossa keskenään (riippumatta siitä, asuvatko he yhdessä), lapsen asuinvaltion muuttaminen edellyttää kummankin vanhemman suostumusta.

Jos vanhemmat ovat eronneet ja jos on vahvistettu, että lapsi asuu jommankumman vanhemman luona, pysyvä muutto toiseen valtioon edellyttää toisen vanhemman suostumusta. Sen vahvistaminen, että lapsi asuu jommankumman vanhemman luona, ei merkitse lisäoikeuksien myöntämistä kyseiselle vanhemmalle, ellei tuomioistuin toisin määrää.

Jos vanhemmat eivät ole avioliitossa keskenään eikä ole vahvistettu, että lapsi asuu jommankumman vanhemman luona, vanhemmilla katsotaan olevan samat oikeudet. Tällöin lapsen asuinvaltion muuttaminen edellyttää kummankin vanhemman suostumusta.

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Jos toisen vanhemman suostumusta ei ole mahdollista saada, toiseen valtioon muuttavan vanhemman on haettava tuomioistuimelta lapsen asuinpaikan ja lapsen tapaamisjärjestelyjen vahvistamista. Jos asuinpaikka on jo vahvistettu, vanhemman on haettava muutosta tapaamisjärjestelyihin.

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Liettuan lainsäädännössä ei edellytetä toisen vanhemman suostumusta lapsen väliaikaiseen poisviemiseen.

Päivitetty viimeksi: 21/10/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan

jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Lapsen poisvieminen - Luxemburg

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Lapsen viemiseen väliaikaisesti toiseen valtioon ei periaatteessa tarvita toisen vanhemman suostumusta. Jos molemmat vanhemmat ovat lapsen huoltajia, kumpikin voi matkustaa lapsen kanssa toiseen valtioon ilman toisen vanhemman erillistä suostumusta. Toisen vanhemman oletettua tai erillistä suostumusta ei tarvita myöskään siinä tapauksessa, että toinen vanhemmista on poikkeuksellisesti yksinhuoltaja.

Myös etävanhempi voi viedä lapsen väliaikaisesti toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta silloin, kun lapsi on hänen luonaan tapaamisoikeuden perusteella. Lapsen vieminen toiseen valtioon lyhyeksi aikaa (esimerkiksi ostosten tekemistä varten) tai pidemmäksi aikaa (esimerkiksi lomamatkalle) on sallittua ilman toisen vanhemman suostumusta, jos se tapahtuu silloin kun lapsi oleskelee vanhempansa luona tapaamisoikeuden mukaisesti.

Se, mitä henkilötodistuksia tai muita asiakirjoja tällaisen väliaikaisen ulkomailla oleskelun aikana tarvitaan, vaihtelee kohdemaan lainsäädännössä asetettujen vaatimusten mukaan.

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Lapsen vieminen pysyvästi toiseen valtioon tai väliaikainen poisvieminen vakavasta syystä (esimerkiksi vaativaa terveydenhoitoa varten) edellyttää molempien vanhempien suostumusta, jos molemmat ovat lapsen huoltajia. Koti- tai asuinpaikan siirtäminen ulkomaille rinnastetaan pysyvästi poisviemiseen ja edellyttää siten molempien vanhempien suostumusta. Jos toinen vanhemmista on yksinhuoltaja, toisen vanhemman suostumusta ei tarvita. Sen sijaan tapaamisoikeutta voidaan mukauttaa toisen vanhemman vaatimuksesta.

Todistelua varten vanhempien suostumus on annettava kirjallisesti. Vanhemmat voivat itse laatia kyseisen asiakirjan. Vastaanottavan valtion niin vaatiessa vanhemmat voivat pyytää tuomioistuinta vahvistamaan suostumuksensa.

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, lapsen poisviemistä koskevan hakemuksen ratkaisee perheoikeudellisista asioista vastaava tuomari (*juge aux affaires familiales*).

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvästi poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Kuten kohdissa 1–3 todetaan, säännökset vaihtelevat sen mukaan, onko lapsi tarkoitus viedä pois väliaikaisesti vai pysyvästi.

Jos lapsi menee ulkomaille väliaikaisesti ilman vanhempiaan, hänellä on periaatteessa oltava aina vanhemman lupa poistua kotimaasta (asiakirja, jossa vanhempi antaa alaikäiselle lapselleen luvan poistua Luxemburgin alueelta).

Vanhemmat voivat laatia tällaisen lupa-asiakirjan käyttäen kunnantöimistöstä saatavaa valmiita lomaketta. Useimmiten kunnat perivät lomakkeen toimittamisesta maksun, joka kattaa hallintokulut. Maksun määrä vaihtelee kunnittain.

Lomakkeen käyttö ei ole pakollista, mutta monet ulkomaiden viranomaiset vaativat sen lapsen maahantulon edellytyksenä.

Jos lapsen mukana on vain toinen vanhemmista, on kuitenkin hyvä ottaa mukaan myös toisen vanhemman lupa, sillä jotkut maat vaativat sitä.

Linkkejä

<http://www.legilux.lu/>

<https://justice.public.lu/fr.html>

Päivitetty viimeksi: 10/01/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Lapsen poisvieminen - Unkari

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

A) Yleensä vanhempi voi viedä lapsen ulkomaille ilman toisen vanhemman suostumusta, kun on kyse lyhytaikaisesta, ei pysyväksi tarkoitettua oleskelusta.

Tämä koskee muun muassa seuraavia tapauksia:

Vanhemmat ovat yhdessä lapsensa huoltajia.

Vain toinen vanhempi on lapsen huoltaja joko vanhempien keskinäisen sopimuksen tai tuomioistuimen päätöksen nojalla. Tuomioistuin ei kuitenkaan ole rajoittanut tai kumonnut toisen vanhemman huoltajuutta.

Vanhempi vie tapaamisoikeutensa puiteissa ja tapaamisvuorollaan lapsen ulkomaille, paitsi jos toisen vanhemman suostumus vaaditaan joko tuomioistuimen tai holhousviranomaisen päätöksen mukaisesti.

B) Vanhempi voi viedä lapsen ulkomaille ilman toisen vanhemman suostumusta myös pitkäaikaista tai pysyväksi tarkoitettua oleskelua varten, jos tuomioistuin on rajoittanut toisen vanhemman huoltajuutta tai kumonnut sen.

C) Seuraavissa tapauksissa myös holhooja voi viedä lapsen ulkomaille laillisesti ilman vanhemman suostumusta, mikäli holhousviranomainen ei ole rajoittanut tätä oikeutta:

lyhytaikaista, ei pysyväksi tarkoitettua oleskelua varten silloin, kun lapsi sijoitetaan sijaisperheeseen

jos lapsi sijoitetaan kolmannen osapuolen luo ja vanhemman huoltajuus lakkaa.

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

A) Jos vanhempi vie lapsen ulkomaille pitkäaikaista tai pysyväksi tarkoitettua oleskelua varten, hän tarvitsee toisen vanhemman suostumuksen. Tämä koskee muun muassa seuraavia tapauksia:

Vanhemmat ovat yhdessä lapsensa huoltajia.

Vain toinen vanhempi on lapsen huoltaja joko vanhempien keskinäisen sopimuksen tai tuomioistuimen päätöksen nojalla. Tuomioistuin ei kuitenkaan ole rajoittanut tai kumonnut toisen vanhemman huoltajuutta.

B) Jos lapsi sijoitetaan sijaisperheeseen, holhooja voi viedä lapsen ulkomaille pitkäaikaista tai pysyväksi tarkoitettua oleskelua varten ainoastaan vanhemman suostumuksella.

Pitkäaikaiseksi oleskeluksi voidaan katsoa esimerkiksi opintojen suorittaminen, työnteko tai muu vastaava ulkomailla oleskelu.

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen ulkomaille, vanhempi voi pyytää holhousviranomaisesta antamaan asiassa päätöksen. Tällöin holhousviranomaisen päätös, jossa annetaan lupa viedä lapsi ulkomaille, korvaa toisen vanhemman suostumuksen.

Jos toinen vanhempi haluaa muuttaa lapsen asuinpaikan toiseen valtioon, hänen on liitettävä asiaa koskevaan hakemukseen asiakirjat, jotka osoittavat, että lapsen kasvatuksesta, elatuksesta, huolenpidosta ja koulunkäynnistä huolehditaan myös ulkomaille (erityisesti tarvitaan toisen valtion viranomaisen myöntämä todistus asuinolosuhteista, koulunkäyntitodistus, todistus vanhemman tuloista sekä majoitustodistus). Holhousviranomaisen hankkii vanhemman pyynnöstä asuinolosuhteita koskevan todistuksen. Jos vanhemmalla ei vielä ole työpaikkaa toisessa valtiossa, holhousviranomaisen voi tulotodistuksen asemesta hyväksyä vanhemman antaman ilmoituksen odotettavissa olevista tuloista.

Ratkaistessaan riita-asiaa holhousviranomaisen tarkastelee, voidaanko lapsen ja etävanhemman tapaamisjärjestelyjä koskevan tuomioistuimen tai holhousviranomaisen päätöksen täytäntöönpano turvata siinä tapauksessa, että ei ole olemassa kansainvälistä sopimusta eikä maiden välistä vastavuoroista järjestelyä.

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Kuten edellä 1 kohdassa esitetään, jos lapsi on tarkoitus viedä ulkomaille vain lyhyeksi ajaksi, vanhempi ei tarvitse toisen vanhemman suostumusta. Tällöin sovelletaan yleisiä rajanylityksen ehtoja (esim. lapsella on oltava voimassa oleva passi).

Päivitetty viimeksi: 22/02/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Lapsen poisvieminen - Malta

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Riippuu tilanteesta, mutta tavallisimmassa tapauksessa toisen vanhemman suostumusta ei tarvitse pyytää, jos tämän asuinpaikka on tuntematon. Siviililain 56 §:n 5 momentin mukaan tuomioistuin voi määrätä vanhemman menettämään huoltajuuden. Tällöin lapsen yksinhuoltajana toimivan vanhemman ei tarvitse pyytää huoltajuutensa menettäneen vanhemman suostumusta.

Vanhemman olisi kuitenkin aina varmistettava, että hän voi viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta pyytämällä lupa toimivaltaiselta tuomioistuimelta, joka on riita-asioita käsittelevän tuomioistuimen perheoikeuden jaosto (*Civil Court (Family Section)*).

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Toisen vanhemman suostumus on saatava aina ennen kuin lapsi viedään kansallisen lainsäädännön mukaisesti toiseen valtioon. Näin on erityisesti silloin, kun toisella vanhemmalla on oikeuksia, joita rikotaan lapsen poisviennillä. Tällaisia oikeuksia ovat muun muassa tapaamisoikeus ja oikeus osallistua lapsen elämää koskevien päätösten tekemiseen (mukaan lukien paikka, ympäristö ja kulttuuri, missä lapsen on tarkoitus varttua). Tässä tilanteessa vanhempi, joka ei anna suostumustaan, voi vastustaa lapsen viemistä toiseen valtioon lukuisilla perusteilla, muun muassa tapaamisoikeuden menettämällä.

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Lapsi voidaan viedä toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta toimivaltaisen tuomioistuimen luvalla.

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Kyllä. Väliaikaiseen poisviemiseen sovelletaan samoja sääntöjä. Vanhemman suostumus voidaan ilmaista seuraavasti:

Allekirjoittanut, joka on _____ (alaikäisen etu- ja sukunimi, syntymäaika ja henkilöllisyystodistuksen numero) vanhempi, antaa luvan poikansa/tyttärensä (yliviivaa tarpeeton) poistumiselle Maltaan saarelta _____ vuoksi (poistumisen syy) määräämättömäksi ajaksi / ajanjaksolla _____ (yliviivaa tarpeeton).

Vanhemman etu- ja sukunimi, henkilöllisyyskortin numero ja allekirjoitus

Päivitetty viimeksi: 17/07/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Lapsen poisvieminen - Alankomaat

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Vanhemmalla on oikeus viedä lapsi toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta vain jos hänelle on myönnetty yksinhuoltajuus.

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Lapsen vieminen toiseen valtioon edellyttää molempien vanhempien suostumusta, jos vanhemmilla on yhteishuoltajuus.

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Jos lapsen vieminen toiseen valtioon on tarpeellista, mutta yhteishuoltajina toimivista vanhemmista toinen ei suostu siihen, tuomioistuimelta voidaan pyytää tätä varten poikkeuslupaa (Alankomaiden siviililain I kirjan 253 A §).

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Kyllä, Alankomaissa sovelletaan sekä väliaikaiseen että pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä. [Liitteenä lomake matkustuslupaa varten.](#) (288 Kb)

[Englanninkielinen lomake](#) (298 Kb)

Päivitetty viimeksi: 01/10/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan

jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Tämän sivun alkukielistä versiota [de](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Lapsen poisvieminen - Itävalta

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

1.1 Lapsen oikeuksia koskevaa lainsäädäntöä uudistettiin perusteellisesti vuonna 2013 annetulla lailla (*Kindschafts- und Namensrecht-Änderungsgesetz*, Itävallan virallinen lehti *BGBI I* 2013/15), jolla muutettiin lapsen oikeuksia ja nimi-oikeutta koskevia aikaisempia säännöksiä. Itävallassa sovelletaan ensisijaisesti tätä 1. helmikuuta 2013 voimaan tullutta lakia. Muutoksen jälkeen lapsen asuinpaikan määräytymistä koskevat säännöt on esitetty siviililain (*Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch, ABGB*) 162 §:ssä. Näitä säännöksiä tulee kuitenkin aina tulkita yhdessä lapsen oikeuksia koskevien muiden säännösten kanssa.

1.2 Vanhempi voi viedä lapsen laillisesti ulkomaille ilman toisen vanhemman suostumusta vain seuraavin edellytyksin: lapsen poisvievä vanhempi on lapsen yksinhuoltaja, hän on ilmoittanut asiasta etukäteen toiselle vanhemmalle, tämä ei ole vastustanut asiaa kohtuullisen ajan kuluessa eikä hakenut tuomioistuimelta huoltajuuden kumoamista tai rajoittamista. Jos toinen vanhempi esittää tuomioistuimelle tällaisen hakemuksen, tuomioistuin ratkaisee, saako lapsen viedä maasta vai ei. Tuomioistuin voi myös kieltää lapsen poisviemisen, jotta asuinpaikan muutosta koskeva päätös voidaan turvata (hakemuslainkäyttöä koskevan lain (*Außerstreitgesetz*), *AußStrG*, 107 §:n 3 momentin 4 kohta).

Lapsen huollosta yksin vastaavan vanhemman on otettava huomioon toisen vanhemman kanta lapsen muuttamiseen ulkomaille, jos se vastaa paremmin lapsen etua.

Vaikka lapsen huollosta yksin vastaava vanhempi ei olisi ilmoittanut toiselle vanhemmalle suunnitellusta muutosta (hänen velvollisuutenaan on *ABGB*:n 189 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla ilmoittaa olennaisista asioista, joihin ulkomaille muuttaminen aina kuuluu) tai vaikka kyseinen vanhempi muuttaisi ulkomaille riippumatta toisen vanhemman vakaasta vastustuksesta, kyseessä ei ole kansainvälisestä lapsikaappauksesta tehdyn Haagin yleissopimuksen 3 artiklassa tarkoitettu huolto koskevan oikeuden rikkominen (jos kyseessä on yksinhuoltaja). Lapsen poisvievä vanhempi rikkoo tällöin vain Itävallan perheoikeuden säännöksiä, jotka koskevat vanhempien välisiä suhteita. Teosta voi kuitenkin aiheutua perheoikeudellisia seuraamuksia (pelkästä varoituksesta lapsen huolto koskevan oikeuden menettämiseen).

1.3 Jos molemmat vanhemmat ovat yhdessä lapsensa huoltajia, heidän tulisi mahdollisuuksien mukaan tehdä lapsen huoltoon liittyvät ratkaisut yhdessä (*ABGB*:n 137 §:n 2 momentin viimeinen virke).

On erotettava toisistaan tilanteet, joissa lapsen vie ulkomaille a) se vanhempi, jonka luona lapsi pääsääntöisesti asuu, ja joissa lapsen vie ulkomaille b) se vanhempi, jonka luona lapsi ei pääsääntöisesti asu. Jos lapsen vie ulkomaille vanhempi, jonka luona lapsi ei pääsääntöisesti asu, kyseessä on aina Haagin lapsikaappausopimuksen 3 artiklassa tarkoitettu luvaton poisvieminen. Jos lapsen vie ulkomaille vanhempi, jonka luona lapsi pääsääntöisesti asuu, oikeudellinen tilanne on monimutkaisempi.

Edellä mainittua *ABGB*:n 189 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaista velvollisuutta ilmoittaa toiselle vanhemmalle olennaisista asioista sovelletaan myös silloin, kun vanhemmat ovat yhdessä lapsen huoltajia (*ABGB*:n 189 §:n 5 momentti). Tällä hetkellä on vielä hieman epäselvää, katsotaanko pelkkä *ABGB*:n 189 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisen ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti uudessa sääntelykehikössä Haagin lapsikaappausopimuksen 3 artiklassa tarkoitetuksi lapsen huolto koskevan oikeuden rikkomiseksi. Asiassa on esiintynyt tulkintaeroja, mutta oikeuskäytäntöä ei vielä ole.

On myös otettava huomioon sen vanhemman kanta, jonka luona lapsi ei pääsääntöisesti asu, jos se vastaa paremmin lapsen etua. Riippumatta siitä, katsotaanko ilmoittamisen laiminlyönti Haagin lapsikaappausopimuksen 3 artiklan rikkomiseksi vai ei, se voidaan katsoa vanhempien välisissä suhteissa Itävallan perheoikeuden vastaiseksi teoksi, josta voi aiheutua edellä mainittuja seuraamuksia.

1.4 Jos molemmat vanhemmat ovat yhdessä lapsensa huoltajia eikä ole määritely, kumman vanhemman luona lapsi pääsääntöisesti asuu, lapsen poisviemiseen on saatava toisen vanhemman suostumus. Jos toiselta vanhemmalta ei saada suostumusta, asia voidaan viedä huoltoasioita käsittelevän toimivaltaisen perheoikeuden (*Pflegschaftsgericht*) ratkaistavaksi. Tuomioistuimen on otettava päätöksessään huomioon sekä lapsen etu että vanhempien oikeus väkivallalta suojeluun, vapaaseen liikkuvuuteen ja ammatilliseen vapauteen (*ABGB*:n 162 §:n 3 momentti). Myös tässä tilanteessa kummallakin vanhemmalla on oikeus edustaa lasta yksin suhteessa kolmansiin osapuoliin, jos lapsen huolto koskevaa oikeutta (asuinpaikasta päättämiseksi) ei ole hänen osaltaan kumottu tilapäisesti tai pysyvästi.

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Toisen vanhemman suostumus tarvitaan aina silloin, kun lapsen poisvievä vanhempi a) ei ole lapsen huoltaja tai b) on lapsen huoltaja, mutta lapsi ei asu pääsääntöisesti tämän vanhemman luona.

Sellaisissa tilanteissa, joissa vanhempi, a) jonka luona lapsi asuu pääsääntöisesti tai b) joka on lapsen yksinhuoltaja, haluaa muuttaa ulkomaille lapsen kanssa, kyseisen vanhemman on noudatettava *ABGB*:n 189 §:n (ks. kysymys 1) mukaista ilmoitusvelvollisuutta vanhempien välisissä suhteissa ja myös otettava huomioon toisen vanhemman kanta, jos se vastaa paremmin lapsen etua.

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

3.1. Jos molemmat vanhemmat ovat yhdessä lapsen huoltajia eikä ole määritely, kumman vanhemman luona lapsi pääsääntöisesti asuu, vanhemman, joka haluaisi muuttaa lapsen asuinpaikan ulkomaille ilman toisen vanhemman suostumusta, on haettava asiaan ratkaisua toimivaltaiselta perheoikeudelta (*Pflegschaftsgericht*). Tuomioistuimen on otettava lupapäätöksessään huomioon sekä lapsen etu että vanhempien oikeus väkivallalta suojeluun, vapaaseen liikkuvuuteen ja ammatilliseen vapauteen (*ABGB*:n 162 §:n 3 momentti).

3.2. Jos vanhempi, joka haluaa muuttaa lapsen kanssa ulkomaille, ei ole lapsen huoltaja tai jos lapsi ei asu pääsääntöisesti kyseisen vanhemman luona, hän voi hakea tuomioistuimelta toiselle vanhemmalle myönnetyn huoltajuuden kumoamista tai rajoittamista (ja huoltajuuden –mahdollisesti osittaistakin – siirtämistä itselleen). Jos suostumuksen antamisesta kieltäytymiselle ei ole perusteltuja syitä, tuomioistuin voi myös (jos se haluaa määrätä vaikutusiltaan huoltajuuden kumoamista vähäisempiä toimia) peruuttaa toisen vanhemman laillisen oikeuden suostumuksen tai hyväksynnän antamiseen tai myöntää lakisääteisesti edellytettävän suostumuksen tai hyväksynnän vanhemman sijaan (*ABGB*:n 181 §:n 1 momentti).

3.3. Vanhemman, joka on lapsen huoltaja ja jonka luona lapsi pääsääntöisesti asuu, on ilmoitettava asiasta toiselle vanhemmalle ja annettava tälle tilaisuus esittää kantansa (*ABGB*:n 189 §). Asiasta ilmoittaminen ja suostumuksen saaminen eivät kuitenkaan ole ennakoedellytyksiä poisviemiselle.

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Jos vanhemmat ovat yhdessä lapsen huoltajia, vanhempien on myös väliaikaisen poisviemisen tapauksessa tehtävä mahdollisuuksien mukaan yhdessä päätös asiasta (*ABGB*:n 137 §:n 2 momentin viimeinen virke). Näyttö yhteisestä sopimuksesta ei kuitenkaan ole ennakoedellytys poisviemiselle.

Yhteistä sopimusta koskevaa vaatimusta ei lain mukaan edes aina sovelleta, jos esimerkiksi ulkomailla asuvien isovanhempien luona päätetään vierailia spontaanisti viikonloppuna eikä toisen vanhemman ollut tarkoitus pitää lapsen tuolloin yhteyttä (tällöin olisi mahdotontakin sopia asiasta yhdessä). Samaa periaatetta sovelletaan tapauksissa, joissa poisviemisestä edellytetään pelkkää ilmoitusta toiselle vanhemmalle (ABGB:n 189 1 §:n 1 momentti). Tällöin kulloisestakin tilanteesta riippuu (esimerkiksi matkan kesto, kohde ja tarkoitus), katsotaanko väliaikainen poisvieminen ylipäänsä olennaiseksi asiaksi. Päivitetty viimeksi: 22/12/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Tämän sivun alkukielistä versiota [PI](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Lapsen poisvieminen - Puola

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Vanhempainvastuu kuuluu periaatteessa kummallekin vanhemmalle yhteisesti. Tämä periaate vahvistetaan Puolan perhe- ja huoltajiuslain (*kodeks rodzinny i opiekuńczy*) 97 §:n 2 momentissa. Sen mukaan vanhemmat päättävät lapsen kannalta tärkeistä asioista yhdessä. Jos he eivät pääse asiasta sopimukseen, päätöksen tekee perhetuomioistuin (*sąd opiekuńczy*). Kumpikin vanhemmista voi päättää itsenäisesti, ilman toisen vanhemman suostumusta, vain lapsen kannalta vähemmän tärkeistä asioista. Puolan oikeuskäytännön mukaan lapsen vieminen ulkomaille, joko pysyvästi tai tilapäisesti esimerkiksi lomaa varten, kuuluu lapsen kannalta tärkeisiin asioihin.

Perhe- ja huoltajiuslain 97 §:n 2 momentin mukaan toinen vanhemmista voi viedä lapsen ulkomaille ilman toisen vanhemman suostumusta vain jos

- a) toiselta vanhemmalta on riistetty vanhempainvastuu puolalaisen tuomioistuimen päätöksellä (perhe- ja huoltajiuslain 111 §);
- b) toisen vanhemman vanhempainvastuu on keskeytetty puolalaisen tuomioistuimen päätöksellä (perhe- ja huoltajiuslain 110 §);
- c) toisen vanhemman vanhempainvastuuta on rajoitettu siksi, että hän muodostaa uhkan lapsen hyvinvoinnille (perhe- ja huoltajiuslain 109 §). Tuomioistuin päättää vanhempainvastuun rajoittamisesta sen mukaan, mikä parhaiten turvaa lapsen hyvinvoinnin. Vanhempainvastuuta voidaan rajoittaa muun muassa epäämällä toiselta vanhemmalta oikeus päättää lasta koskevista tärkeistä asioista tai joistakin tällaisista asioista. Jos toiselta vanhemmalta on tällä tavoin evätty oikeus päättää lapsen asuinpaikasta, hän ei voi vastustaa päätöstä siirtää lapsen asuinpaikka Puolasta ulkomaille.
- d) vanhempien oikeuksia ja velvollisuuksia lapseen nähden on muutettu tuomioistuimen päätöksellä, joka koskee avioeroa (perhe- ja huoltajiuslain 58 §:n 1 ja 1 a momentti),

avioliiton mitätöintiä (perhe- ja huoltajiuslain 51 §:n 1 ja 1 a momentti yhdessä sen 21 §:n kanssa) tai asumuseroa (58 §:n 1 ja 1 a momentti yhdessä sen 613 §:n 1 momentin kanssa). Sama koskee päätöksiä, joiden oikeusperustana on perhe- ja huoltajiuslain 93 §:n 2 momentti (isyyn toteaminen), 106 § (vanhempainvastuuta ja sen täytäntöönpanoa koskevan päätöksen muuttaminen avio- tai asumuseroa tai avioliiton mitätöintiä koskevan tuomion yhteydessä) ja 107 §:n 1 ja 2 momentti (vanhempainvastuun myöntäminen vain toiselle vanhemmalle, kun vanhemmat eivät asu yhdessä). Tuomioistuin voi tällaisissa tapauksissa myöntää huoltajuuden vain toiselle vanhemmalle ja rajoittaa toisen vanhemman huoltajuuden koskemaan vain tiettyjä oikeuksia ja velvollisuuksia suhteessa lapseen. Jos avioero päätöksen antava tuomioistuin myöntää huoltajuuden vain toiselle vanhemmalle, se ei tarkoita, että viimeksi mainitulla ei olisi lainkaan huoltajuutta, vaan että hän voi toimia huoltajana ainoastaan tuomioistuimen sallimissa rajoissa. Jos tuomioistuin on evännyt jommaltakummalta vanhemmalta oikeuden päättää lapsen asuinpaikasta, toinen vanhempi voi periaatteessa päättää siitä yksin (ks. kuitenkin kohta 2).

e) toiselta vanhemmalta on evätty oikeus päättää lapsen asuinpaikasta yhdessä toisen vanhemman kanssa sellaisen ulkomaisen tuomioistuimen päätöksen nojalla, joka on voimassa myös Puolassa.

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Toisen vanhemman suostumus on välttämätön kaikissa muissa kuin edellisessä kohdassa mainituissa tapauksissa. Tällöin on kyseessä tilanne, jossa toisen vanhemman vanhempainvastuuta ei ole rajoitettu, tai jos sitä on rajoitettu, häneltä ei kuitenkaan ole evätty oikeutta päättää lapsen asuinpaikasta. Puolan oikeuskäytäntö menee tässä suhteessa vielä pidemmälle. Puolan korkein oikeus on todennut 10. marraskuuta 1971 asiassa III CZP 69/71 antamassaan tuomiossa, että jos vanhemmalla on oikeus ottaa lapsi vastaan asunnossaan, hänellä on oltava myös oikeus päättää yhdessä toisen vanhemman kanssa lapsen pysyvän asuinpaikan vaihtamisesta, jos hän sen seurauksena menettäisi käytännössä mahdollisuuden pitää yhteyttä lapseen. Jos tuomioistuin esimerkiksi avioero päätöksen yhteydessä ei ole myöntänyt toiselle vanhemmalle oikeutta päättää yhdessä toisen vanhemman kanssa lapsen asuinpaikasta, sillä vanhemmalla, jonka oikeuksia on rajoitettu, on kuitenkin edellä mainitun tuomion nojalla oikeus vaatia lapsen paluuta, jos hän ei muutoin voisi käytännön syistä toteuttaa oikeuttaan pitää yhteyttä lapseen.

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Tällaisissa tapauksissa on saatava puolalaisen perhetuomioistuimen lupa lapsen poisviemiseen.

Vanhempi voi hakea lupaa, jos häneltä ei ole riistetty vanhempainvastuuta eikä sitä ole keskeytetty. Hakija voi tehdä asiaa koskevan hakemuksen tuomioistuimelle itse, sillä tällaisissa tapauksissa asianajajan käyttäminen ei ole Puolan lainsäädännön mukaan pakollista. Hakemuksen käsittelee ensimmäisenä oikeusasteena alioikeuden (*sąd rejonowy*) perheoikeuden jaosto. Toimivalta kuuluu sille alioikeudelle, jonka tuomiopiirissä lapsen asuinpaikka on tai jossa tämä oleskelee.

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Kuten edellä todetaan, toisen vanhemman suostumus tarvitaan myös lyhyttä ulkomaanmatkaa varten.

Puolassa ei ole käytössä lomaketta, jolla vanhempi voisi antaa suostumuksen lapsen ulkomaanmatkaa varten (pysyvää tai väliaikaista oleskelua varten). Suostumus voidaan näin ollen antaa vapaamuotoisesti. On kuitenkin suositeltavaa antaa suostumus kirjallisesti siltä varalta, että lapsen palauttamista varten nostetaan vuoden 1980 Haagin yleissopimukseen perustuva kanne. Suostumuksen laatimista varten voi olla hyvä kääntyä puolalaisen asianajajan, oikeudellisen neuvonantajan tai notaarin puoleen.

Päivitetty viimeksi: 13/07/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Tämän sivun alkukielistä versiota [pt](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Lapsen poisvieminen - Portugal

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Molemmat vanhemmat päättävät yhdessä erityisen merkittävistä vanhempainvastuuseen liittyvistä asioista (siviililain, *Código Civil*, 1901, 1902, 1911 ja 1912 §).

Vaikka vanhemmat olisivat eronneet (avio- tai asumusero), he päättävät edelleen yhdessä erityisen merkittävistä vanhempainvastuuseen liittyvistä asioista (siviililain 1906 §:n 1 momentti). Tästä periaatteesta poiketaan, jos tuomioistuin tekee perustellun päätöksen, jolla vanhempainvastuu siirretään vain toiselle vanhemmalle, tai jos katsotaan olevan lapsen etujen vastaista, että vanhempainvastuu on molemmilla vanhemmilla (siviililain 1906 §:n 2 momentti).

Tällaisia "erityisen merkittäviä asioita" ei ole erikseen määritelty lainsäädännössä. Niillä tarkoitetaan keskeisiä lasta koskevia asioita tai lapsen perusoikeuksia koskevia elämään liittyviä vakaviksi ja harvinaisiksi katsottavia asioita.

Erityisen merkittäväksi asiaksi katsotaan lapsen asuinpaikasta päättäminen tai sen valinta, ja vanhemmat päättävät asiasta yhdessä. Jos vanhemmat ovat erimielisiä asiasta, tuomioistuin ratkaisee lapsen asuinpaikan (siviililain 1906 §:n 5 momentti).

Tämän vuoksi vanhempi voi viedä lapsen laillisesti pois maasta ilman toisen vanhemman suostumusta vain silloin kun hän on lapsen yksinhuoltaja tai silloin kun tuomioistuin on päättänyt lapsen asuinpaikasta tai hyväksyy muuton toiseen maahan.

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Toisen vanhemman suostumus tarvitaan, kun vanhemmat ovat yhdessä lapsen huoltajia. Tämä on siviililainsäädännön (*Código Civil*) 1906 §:n 1 momentin mukainen pääsääntö.

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Jos toinen vanhemmista ei anna suostumusta lapsen viemiseen toiseen maahan ja vanhemmat ovat yhdessä lapsen huoltajia, lapsen saa viedä maasta ainoastaan tuomioistuimen päätöksellä (siviililain (*Código Civil*) 1906 §:n 5 momentti).

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Oikeusopin ja oikeuskäytännön mukaan lapsen väliaikaista poisviemistä loman tai vapaa-ajan viettoa varten ei ole katsottu erityisen merkittäväksi asiaksi, jos poisvieminen ei aiheuta muutoksia lapsen tavanomaiseen asuinpaikkaan. Tästä periaatteesta poiketaan, jos lapsi on tarkoitus viedä maahan, jossa on käynnissä aseellinen konflikti, joka on huomattavan turvaton tai jossa kärsitään pandemiasta, sillä tällöin lapsen terveys ja turvallisuus vaarannetaan.

Lapsen väliaikainen poisvieminen lääketieteellistä hoitoa varten olisi kuitenkin katsottava erityisen merkittäväksi asiaksi. Molempien vanhempien suostumusta voidaan edellyttää riippuen kyseessä olevista hoitotoimenpiteistä ja niiden vaikutuksista lapsen perusoikeuksiin. Kyse voi olla merkittävästä lääketieteellisestä hoidosta (esim. kemoterapia tai kokeelliset hoitotoimenpiteet) tai siitä, että lapsi tarvitsee vanhemman seurakseen, koska hän ei ymmärrä hoitohenkilökunnan puhumaa kieltä tai hoitohenkilökunnan on vaikeaa tai mahdotonta saada lapselta täsmällisiä tietoja hänen oireistaan ilman tulkkauksia.

Lomakkeet

Portugalin ulkomaalais- ja rajavirasto (*Serviço de Estrangeiros e Fronteiras, SEF*) on laatinut mallilomakkeita, jotka on täytettävä, jos alaikäinen lapsi aiotaan viedä pois maasta. Ne voi ladata seuraavalta sivulta:

<https://www.sef.pt/pt/pages/conteudo-detahle.aspx?nID=73>

Mallilomake (lapsen ollessa portugalilainen):

<https://www.sef.pt/pt/Documents/AUTORIZACAO%20DE%20SAIDA%20DE%20MENORES%20DE%20TERRITORIO%20NACIONAL.doc>

Mallilomake (lapsen ollessa ulkomaan kansalainen):

<https://www.sef.pt/pt/Documents/AUTORIZACAO%20DE%20SAIDA%20DE%20MENORES%20DE%20TERRITORIO%20NACIONAL.doc>

Päivitetty viimeksi: 24/07/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Lapsen poisvieminen - Romania

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Romanian kansalaisten vapaata liikkuvuutta ulkomaille koskevista edellytyksistä annetun lain nro 248/2005 30 §:n nojalla alaikäinen, jolla on oma matkustusasiakirja tai tarvittaessa henkilöllisyyskortti ja joka matkustaa ulkomaille yhdessä toisen vanhempansa kanssa, voi poistua Romanian alueelta ilman toisen vanhemman suostumusta, mikäli hänen mukanaan matkustava vanhempi esittää todisteen siitä, että lapsi on uskottu hänelle lopullisen ja peruuttamattoman oikeuden päätöksen nojalla tai että hän on lapsen ainoa huoltaja lopullisen ja peruuttamattoman oikeuden päätöksen nojalla tai, mikäli asia on aloitettu 15. helmikuuta 2013 alkaen, lopullisen oikeuden päätöksen nojalla.

Jos lapsen saattaja esittää nämä todisteet, ei ole tarpeen esittää ilmoitusta vanhemmalta, joka on menettänyt vanhemmuuteen perustuvat oikeutensa tai joka on julistettu kadonneeksi lain nojalla.

Rajapoliisi sallii alaikäisten poistumisen Romaniasta, vaikka siihen ei ole molempien vanhempien, toisen vanhemman, elossa olevan vanhemman tai oikeudellisen edustajan lupaa, jos lapsen saattaja perustelee ulkomaanmatkan tarpeen alaikäisen lääketieteellisellä hoidolla, jonka saaminen ei ole mahdollista Romanian alueella ja jota ilman alaikäisen henki tai terveys vaarantuu vakavasti. Edellytyksenä on, että tästä esitetään Romanian lääkintäviranomaisten laatimat tai hyväksymät asiakirjat, joista käy ilmi lääketieteellisen hoidon ajanjakso ja antamisvaltio(t). Rajapoliisi sallii myös saattajan seurassa olevan alaikäisen poistumisen Romaniasta ilman toisen vanhemman suostumusta, jos saattaja esittää asianmukaisin asiakirjoin todisteet, että alaikäinen on menossa ulkomaille opintoja tai virallista kilpailua varten. Asiakirjoista on käytävä ilmi opintojen tai kilpailun ajankohta ja asianomainen valtio tai asianomaiset valtiot.

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Lapsen matkustaessa toiseen jäsenvaltioon toisen vanhemman suostumus on tarpeen, jos vanhemmilla on yhteishuoltajuus.

Vanhemmilla on tasavertainen yhteishuoltajuus riippumatta siitä, olivatko vanhemmat avioliitossa lapsen syntyessä.

Vanhempien yhteishuoltajuus jatkuu avioeron jälkeenkin, mikäli tuomioistuin ei päättää toisin. Tuomioistuin saattaa päättää antaa huoltajuuden vain toiselle vanhemmista perustelluista syistä ja katsoessaan tämän olevan lapsen edun mukaista.

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Jos vanhemmilla on erimielisyyttä oikeuksiensa tai velvollisuuksiensa täyttämistä, asiasta vastaava tuomioistuin tekee päätöksen lapsen edusta kuultuaan vanhempia ja tarkasteltuaan psykososiaalisesta tutkimuksesta laadittua raporttia. Näin ollen lapsen matkustamista koskeva toisen vanhemman lupa voidaan korvata tuomioistuimen päätöksellä.

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Romanian kansalaisten vapaata liikkuvuutta ulkomaille koskevista edellytyksistä annetussa laissa nro 248/2005 ei erotella väliaikaista ja pysyvää poisviemistä. Romaniassa ei ole käytössä vakiolomaketta, jolla toinen vanhemmista voi ilmoittaa suostuvansa lapsen poisviemiseen toisen vanhemman seurassa. Lain mukaan ilmoituksesta on käytävä ilmi toisen vanhemman suostumus kohdemaahan tai -maihin suuntautuvaan matkaan sekä matkan kesto. Kun lapsi poistuu Romanian alueelta muun henkilön kuin vanhempiensa kanssa, hänellä on oltava ilmoitus, jossa molemmat vanhemmat antavat suostumuksensa matkaan ja josta käy ilmi matkan kohdemaata tai -maat, kesto sekä saattajan henkilötiedot. Lisäksi siitä on käytävä ilmi poisviemisen syy ja matkareitti kohdemaahan asti. Siinä on myös ilmoitettava, jääkö alaikäinen kohdemaahan, jolloin on mainittava henkilö, jolle alaikäinen on uskottu, vai palaako hän saattajan kanssa, jolloin on ilmoitettava saattajan henkilöllisyys, jos tämä on eri henkilö kuin se, jonka seurassa lapsi poistuu Romaniasta. Liitteessä esitetään malli ilmoituksesta, jolla vanhemmat voivat antaa suostumuksen alaikäisen poistumiseen maasta muun täysi-ikäisen henkilön saattamana.

Ilmoitus on laadittava kahtena kappaleena ja se on todistettava oikeaksi. Romaniassa oikeaksi todistamisesta vastaa julkinen notaari ja ulkomailla Romanian diplomaatti- ja konsuliedustustot. Jos ilmoituksen laatijana ovat ulkomaan viranomaiset, niiden on noudatettava laissa asetettuja laillistamisedellytyksiä tai liitettävä ilmoitukseen apostille-todistus ulkomaisten yleisten asiakirjojen laillistamisvaatimuksen poistamisesta 5 päivänä lokakuuta 1961 tehdyn Haagin yleissopimuksen mukaisesti. Toisen ilmoituksen kappaleista on oltava saattajan hallussa ja toinen on liitettävä alaikäisen passiin.

Asiaan liittyvät asiakirjat

Ilmoitus, jolla vanhemmat voivat antaa suostumuksen alaikäisen poistumiseen maasta muun täysi-ikäisen henkilön saattamana (23 Kb) [ro](#)

Päivitetty viimeksi: 03/07/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Lapsen poisvieminen - Slovenia

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Toinen vanhemmista voi viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta, jos toinen vanhemmista on menettänyt huoltajuutensa tai oikeustoimikelpoisuutensa. Jos toinen vanhemmista on menettänyt huoltajuutensa tai oikeustoimikelpoisuutensa, huoltajuus on yksinomaan toisella vanhemmalla (avioliitosta ja perhesuhteista annettu laki, *zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih*, 115 §).

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Toisen vanhemman suostumus lapsen viemiseksi toiseen valtioon tarvitaan aina paitsi silloin, kun toisella vanhemmista on yksinhuoltajuus.

Avioliitosta ja perhesuhteista annetun lain mukaan huoltajuus on isällä ja äidillä yhdessä (lain 4 §:n kolmas momentti).

Vanhemmat toimivat yhdessä lapsen huoltajina lapsen edun mukaisesti (lain 113 §:n ensimmäinen momentti). Huoltajuuteen kuuluu myös päättäminen siitä, missä valtiossa lapsi asuu.

Jos vanhemmat eivät asu yhdessä eikä heillä ole lapsen yhteishuoltajuutta, heidän on päätettävä yhteisymmärryksessä ja lapsen etua ajatellen asioista, jotka ovat lapsen kehityksen kannalta merkittäviä (lain 113 §:n toinen momentti). Lapsen kehityksen kannalta merkittäviin kysymyksiin kuuluu myös lapsen vieminen toiseen valtioon.

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Jos vanhemmat eivät pysty sopimaan lapsen huoltajuudesta, sosiaaliviranomaiset auttavat heitä sovinnon löytämisessä. Myös jos vanhemmat eivät asu yhdessä eikä heillä ole lapsen yhteishuoltajuutta eivätkä he pysty yhteisymmärryksessä päättämään asioista, jotka ovat lapsen kehityksen kannalta merkittäviä, sosiaaliviranomaiset auttavat heitä sovinnon löytämisessä.

Jos vanhemmat eivät edes sosiaaliviranomaisten avulla pysty sopimaan asioista, jotka ovat lapsen kehityksen kannalta merkittäviä, aluetuomioistuin (*okrožno sodišče*) ratkaisee asiat jommankumman tai molempien vanhempien pyynnöstä riidattomiin asioihin sovellettavassa menettelyssä. Hakemukseen on liitettävä toimivaltaisen sosiaaliviranomaisen lausunto, jossa todistetaan vanhempien yrittäneen päästä sopimukseen huoltajuudesta sosiaaliviranomaisten avulla. Ennen kuin tuomioistuin tekee ratkaisun, sen on saatava sosiaaliviranomaisilta lausunto lapsen edusta. Tuomioistuin ottaa huomioon myös lapsen mielipiteen, jos lapsi on sen itse ilmaissut tai sen on ilmoittanut henkilö, johon lapsi luottaa ja jonka hän on itse valinnut, ja jos lapsi pystyy ymmärtämään asian merkityksen ja seuraukset.

Edellä olevista seikoista säädetään avioliitosta ja perhesuhteista annetun lain 113 §:ssä.

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Jos lapsen väliaikainen poisvieminen on lapsen kehityksen kannalta merkittävää, sovelletaan samoja sääntöjä kuin pidempiaikaiseen poisviemiseen.

Päivitetty viimeksi: 05/03/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Lapsen poisvieminen - Slovakia

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Tapauksissa, joissa on kyse lyhytaikaisesta oleskelusta esimerkiksi lyhytaikaista opiskelua, sukulaisvierailua, leiriä, lomaa tms. varten. Tärkeää on, ettei lapsen tai vanhemman aikomuksena ole viedä lasta pysyvästi asumaan toiseen valtioon.

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Tapauksissa, joissa on kyse muutosta asumaan pysyvästi ulkomaille.

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Asia on vietävä holhoustuomioistuimeen (*poručenský súd*), joka tekee päätöksen tässä tärkeässä vanhempainvastuuta koskevassa kysymyksessä. Lapsen muutto asumaan pysyvästi ulkomaille voi tapahtua tuomioistuimen suostumuksella.

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Ks. edellä. Tällaisia lomakkeita ei ole.

Päivitetty viimeksi: 10/02/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Lapsen poisvieminen - Suomi

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Lapsen huoltajista ja lasta koskevasta päätöksenteosta säädetään laissa lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (361/1983).

Jos vain toinen vanhempi on lapsen huoltaja, tämä vanhempi päättää lasta koskevista asioista, mukaan lukien asuinpaikasta, ja voi näin ollen lähtökohtaisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta.

Jos vanhemmat ovat yhdessä lapsensa huoltajia, he vastaavat yhdessä lapsen huoltoon kuuluvista tehtävistä ja tekevät yhdessä lasta koskevat päätökset.

Jos vanhemmat ovat yhdessä lapsensa huoltajia, tuomioistuin voi päättää huoltajien välisestä tehtävien jaosta eli antaa päätöksessä yksilöityjen huoltajan tehtävien osalta päätösvallan yksin toiselle vanhemmalle. Lapsen huoltoa koskevassa päätöksessä tuomioistuin voi määrätä, että toinen vanhempi voi päättää yksin lapsen asuinpaikasta.

Jos tuomioistuin on päätöksessään määrännyt, että vain toinen huoltajista saa käyttää päätösvaltaa lapsen asumisen osalta, tämä huoltaja voi viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta.

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Jos vanhemmat ovat yhdessä lapsensa huoltajia, toinen vanhempi ei voi lähtökohtaisesti viedä lasta toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta.

Ks. vastaus edelliseen kysymykseen.

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Jos toinen vanhempi ei anna suostumusta lapsen viemiseen toiseen valtioon, asian voi viedä tuomioistuimen ratkaistavaksi.

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Suomessa ei ole erityisiä sääntöjä väliaikaisen poisviemisen, esim. lomamatkojen osalta, eikä käytössä ole lomakkeita suostumuksen antamista varten.

Tuomioistuimen päätös lapsen tapaamisoikeudesta voi sisältää määräyksiä siitä, saako vanhempi matkustaa tapaamisten aikana lapsen kanssa ulkomaille.

Päivitetty viimeksi: 01/06/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Lapsen poisvieminen - Ruotsi

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Jos lapsella on kaksi huoltajaa, edellytetään lähtökohtaisesti, että he päättävät yhdessä lasta koskevista asioista, kuten väliaikaisesta oleskelusta ulkomaille tai pysyvästä muutosta. Jos lapsi asuu vain toisen huoltajansa luona, katsotaan lapsen kanssa asuvalla vanhemmalla olevan oikeus päättää siitä, missä lapsi oleskelee vapaa-ajallaan, lyhyet ulkomaanmatkat mukaan luettuina, kunhan se ei loukkaa lapsen mahdollista oikeutta tavata toista huoltajaansa.

Lapsen huollosta yksin vastaavalla vanhemmalla on oikeus ottaa lapsi mukaansa ulkomaanmatkalle tai muuttaa tämän kanssa pysyvästi ulkomaille ilman toisen vanhemman suostumusta. Jos lapsella on oikeus tavata toista vanhempaansa, huollosta vastaavan vanhemman on kuitenkin otettava se huomioon.

Entiseen asuinmaahan jäänyt vanhempi, jota lapsella on oikeus tavata, voi hakea tapaamissopimuksen täytäntöönpanoa lapsen uudessa oleskelumaassa siinä määrin, kuin tämä on mahdollista uuden oleskelumaan sääntöjen perusteella. Entiseen asuinmaahan jäänyt vanhempi voi hakea tapaamista myös Haagin vuoden 1980 yleissopimuksen perusteella, jos yleissopimusta sovelletaan siinä maassa, jossa lapsi oleskelee. Jos yksinhuoltaja ei noudata tapaamissopimusta eikä näin ollen täytä lapsen tarvetta läheiseen ja hyvään yhteydenpitoon molempien vanhempiensa kanssa, tällä on yleensä merkitystä siinä, millaisen ratkaisun ruotsalainen tuomioistuin tekee mahdollisessa huoltajuutta koskevassa oikeudenkäynnissä. Vanhemmilla on näin ollen yhteinen vastuu siitä, että tapaamiset onnistuvat.

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Kuten vastauksesta kysymykseen 1 käy ilmi, jos molemmat vanhemmat ovat huoltajia, heidän on tehtävä lasta koskevat päätökset yhdessä, myös ulkomaille oleskelun osalta. Vastauksesta kysymykseen 1 käy edelleen ilmi, että vaikka vain toisella vanhemmalla olisi huoltajuus, on olemassa tilanteita, joissa tämän huoltajan on mukautettava sekä lyhytaikaiset että pysyvät oleskelunsa ulkomaille lapsen kanssa siihen, mitä on sovittu lapsen oikeudesta tavata toista vanhempaansa. Lapsen luvaton pois vieminen voi olla Ruotsin lain mukaan rikos.

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Huoltaja, jolla on lapsen yhteishuoltajuus toisen vanhemman kanssa, voi tiettyissä tilanteissa tehdä yksin päätöksen asioissa, jotka koskevat lapsen huoltajuutta. Edellytyksenä on, että toinen huoltaja on poissaolon, sairauden tai muun synn vuoksi estynyt olemasta mukana tekemässä päätöstä, jota ei voi lykätä ilman, että siitä aiheutuu haittaa. Kyse ei myöskään saa olla päätöksestä, joka vaikuttaa ratkaisevasti lapsen tulevaisuuteen, ellei lapsen etu sitä selvästi vaadi. Lisäksi sosiaalilautakunnalla (*socialnämnden*) on mahdollisuus päättää psykiatrisesta tai psykologisesta hoidosta, jos lapsen etu sitä vaatii, vaikka vain toinen huoltajista suostuisi siihen.

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Samoja sääntöjä sovelletaan lapsen huollosta yksin vastaavaan vanhempaan. Jos lapsi asuu vain toisen huoltajansa luona, katsotaan lapsen kanssa asuvalla vanhemmalla olevan oikeus päättää siitä, missä lapsi oleskelee vapaa-ajallaan, lyhyet ulkomaanmatkat mukaan luettuina (vrt. vastaus kysymykseen 1). Lisäksi huoltaja, jolla on lapsen yhteishuoltajuus toisen vanhemman kanssa, voi sosiaalilautakunnan päätöksellä ilman toisen vanhemman suostumusta viedä lapsen mukanaan ulkomaille saamaan psykiatrista tai psykologista hoitoa (vrt. vastaus kysymykseen 3).

Päivitetty viimeksi: 04/07/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.